

**VAD
PYTAGORAS
LÄRDE OM LIVETS MENING**

AV LARS ADELKOGH

DEL ETT AV TRE

VAD PYTAGORAS LÄRDE OM LIVETS MENING AV LARS ADELSKOGH DEL ETT AV TRE

Vi behöver en ny världs- och livsåskådning

“Varför lever vi? Har livet någon mening? Är döden slutet? Finns det någon högre makt i tillvaron? Om det finns, varför ter sig livet ändå grymt och meningslöst?”

Alla tänkande människor måste ställa sig sådana frågor många gånger i livet. En del godtar de traditionella kristna svaren. Andra anser kristendomen ohållbar: “Vetenskapens forskningsresultat har på viktiga punkter vederlagt kristendomens världs bild, till exempel skapelseberättelsen.”

Många har godtagit vetenskapens världs bild som sin egen. Den är en ensidig materialism. Som livsåskådning kan den inte ge hopp eller entusiasm inför framtiden. Den lär: att människan bara är ett intelligent djur, som försöker hävda sig i tillvaron; att människans medvetande är enbart en produkt av hjärnan och slocknar när organismen dör; att våra drömmar, ideal och värden är enbart subjektiva och inte motsvaras av någon objektiv, högre mening med livet; att universum styres av blint verkande naturlagar och är likgiltigt för aldrig så många människors öden.

Vi har alla behov av att se en mening i tillvaron. Människan lever inte bara för att tillfredsställa sina fysiska behov. Hon “äter” också mening och kan dö av andlig svält likaväl som av fysisk. För att orka leva och kämpa för en bättre värld måste hon hämta kraft ur någon annan källa än materialistisk livssyn.

Vi behöver en ny världs- och livsåskådning. Det är viktigare än några nya tekniska uppfinningar. En ny världs- och livsåskådning borde på samma gång kunna ge positiva, livsbejakande värden och en hållbar, förnuftig världs förklaring. Sådana kan varken religionen eller vetenskapen ge. I längden kommer människorna inte att nöja sig med vare sig ointelligent tro eller ensidig materialism.

Överfysiska fenomen vidgar världsbilden

Med naturvetenskapen har vi fått ett ofantligt vetande om den fysiska, den synliga verkligheten. Samtidigt har många framstående forskare erkänt, att vetenskapens världsbild är starkt begränsad. Det finns fog för tanken, att vi utforskat endast en mindre del av verkligheten och att den större delen alltjämt är okänd för oss. Logiskt sett finns alltså inget som talar emot existensen av en verklighet utöver den fysiska. Tvärtom finns det många slags fenomen, som yttrar sig i det fysiska men har sin orsak i andra energier än de kända fysiska. Låt oss göra en översikt av dessa fenomen.

Telepati visar, att skilda individer (också djur och växter) har direkt psykisk förbindelse mellan sig. Information överföres mellan individer utan att organismens sinnen träder emellan.

Fjärrensyn visar, att det går att uppfatta sådant som – alltid eller för tillfället – ligger utom räckhåll för sinnen, till exempel på långa avstånd.

Med klärvoajans “ser” man även andra former än de normalt synliga, till exempel den psykiska atmosfär som omger alla levande väsen.

Utomkroppslig upplevelse kallas det fenomen, där människor (vanligtvis i tillstånd av kroppslig medvetlöshet) förnummit, att de lämnat sin medvetlösa organism, varit medvetna utanför den och kunnat iakttaga omgivningen. Efter uppvaknandet har de kunnat korrekt redogöra för vad som hänt i deras närhet under den tid inga kroppsliga sinnen fungerat.

Psykometri är förmågan att direkt i medvetandet avläsa ett föremåls förflutna som om detta funnes bevarat i något slags “naturens eget minne”.

Prekognition eller förutvetande (varsel, sanndrömmar) visar, att någon del av vårt medvetande har en bredare uppfattning av “stundens nu” och alltså når längre in i framtiden än vårt normala dagsmedvetna gör.

Psykokinesi är förmågan att förflytta eller på annat sätt påverka föremål med psykisk kraft enbart. Ett särskilt slag är levitation, förmågan att låta den egna kroppen sväva fritt. Andra besläktade fenomen är materialisation och dematerialisation, förmågan att bilda föremål liksom ur tomma intet respektive upplösa dem.

Även om en del av dessa förmågor är ovanliga, så är detta faktum intet argument mot dem. Det visar blott, att de hos de allra flesta människor finns endast som potential. Ej heller är det ett hållbart argument, att “de strider mot naturlagarna”. De strider endast mot vår nuvarande, alltför snäva uppfattning av naturlagarna. Levitation, till exempel, är väl omvitnad såväl i historien som i nutiden. Ett av de mer kända fallen är det, då den italienske munken Giuseppe da Coppertino formligen flög i sin kyrka inför en församling av bland andra filosofen Gottfried Wilhelm Leibniz och hertigen av Braunschweig.

Telepati förefaller utomordentligt vanlig, särskilt mellan varandra närstående individer, till exempel mor och barn. Att telepatin inte särskilt uppmärksammas, torde bero just på dess vanlighet. Vi är helt enkelt inte varse i vilka fall vi tänker själva och när andra tänker i oss. Man kan fråga sig om det inte är så, att förståelsen i själva verket har ett betydande inslag av telepati, gemensam och delad medvetenhet, och att brist på förståelse delvis beror på att telepati uteblivit. Vi har väl också alla erfarenhet av sådana fenomen, som att förnimma människors vänlighet eller motsatsen såsom "utstrålning", utan att vare sig ord eller blickar växlats. Också djurens flock- och hjordbeteende samt artinstinkt kan förklaras med telepati.

Att också utomkroppsliga upplevelser är mycket vanliga, har visat sig i att många människor nu vågar tala öppet om sina erfarenheter därav. Inte många har förut haft själsstyrkan att trotsa hånet från både allmänna opinionens och vetenskapens sida.

I detta sammanhang finns anledning säga några ord om den dogmatism, som tyvärr i hög grad alltjämt misskläder vetenskapen. Att tro sig veta utan att ha noga undersökt är dogmatism. Att vägra undersöka något med hänvisning till att det "strider mot naturlagarna" är dogmatism. Att avvisa verklighetens fakta med hänvisning till att de inte passar ihop med rådande hypoteser är dogmatism av värsta sort, att tro på sin egen allvishet och att inga nya upptäckter kan göras som kastar omkull de alltid tillfälliga dagshypoteserna. I själva verket är vetenskapens hela historia berättelsen om hur sämre, mer begränsade hypoteser ständigt fått vika för bättre, mer omfattande.

Sammanfattningsvis kan sägas, att de överfysiska fenomen som just beskrivits alla har en viktig sak gemensam. De visar tydligt, att själva psyket eller medvetandet kan fungera betydligt självständigare gentemot den fysiska kroppen än vad materialismen antar:

- (1) Medvetandet kan uppfatta verkligheten direkt, utan att behöva använda den fysiska kroppens sinnen (fjärrsyn, klärvoajans, utomkroppslig upplevelse).
- (2) Medvetandet har avsevärt större räckvidd i tid och rum än sinnena (fjärrsyn, psykometri, prekognition).
- (3) Medvetandet är inte begränsat till en individ utan kan delas med andra (telepati).
- (4) Medvetandet kan existera oberoende av den fysiska kroppen (utomkroppslig upplevelse).
- (5) Medvetandet kan påverka materien direkt (psykokinesi, levitation).

Om medvetandet kan existera oberoende av kroppen, borde det kunna överleva kroppens död. "Det finns ingen död" är ju vad spiritualisterna hävdar, och sakligt sett finns det mer som talar för än emot den tanken. Spiritualismens fenomen med "meddelanden från andra sidan" kan inte alltid förklaras med bedrägeri. Den spiritualistiska hypotesen är ofta den bästa förklaringen av fenomenen. Ändå hyser många tänkande människor en motvilja mot tanken på livet i "andevärlden" sådant en del spiritualister skildrar det. Det är trivialt, andefattigt, för mänskligt. Men just detta ger det äkthetsprägel. Varför skulle människan bli ädlare och visare bara därför att hon lagt av sin fysiska kropp?

Spiritualismen ger oss ett nytt liv "på andra sidan". Men detta får inte mycket mer mening än jordelivet, sådant materialismen uppfattar det. Ett helt annat, vidare och positivare perspektiv ger tanken, att livet är en skola för vinnande av erfarenheter, för utveckling av medvetenheten. Men då räcker inte ett jordeliv. Idén om återfödelse, reinkarnation, har blivit alltmer spridd i västerlandet på senare år.

En seriös forskare, Ian Stevenson i Förenta staterna, har undersökt människor, som sagt sig minnas tidigare liv. Han har dokumenterat åtskilliga fall som tyder på reinkarnation. Andra forskare har fortsatt arbetet.

Allt det som nu nämnts räcker mer än väl för att vederlägga den ensidiga materialismens världsbild. Det kan också tjäna som en första inledning till en mer hållbar världs- och livsåskådning. En sådan åskådning kommer att täcka en större del av verkligheten. Den är ett synsätt som ger medvetandet en större, självständigare plats i tillvaron.

Det finns de som tror, att vetenskapen långsamt och inifrån sig själv skall utveckla denna världsbild. Men den nya världsbilden finns redan fullt utvecklad och har funnits i 2700 år.

Pytagoras' skola

Denna världsbild kallas hylozoik. Hylozoiken utformades av Pytagoras, den kände matematikern. Han ville med sin hylozoik lägga grunden till framtidens vetenskap. Hur långt före sin tid han var framgår av att det är först nu som man börjar kunna begripa hans system mer allmänt. Detta tack vare att den vetenskapliga forskningen nått så långt, att den nu börjar möta vissa av hylozoikens grundprinciper. Ty medan vetenskapen befattat sig med den fysiska verkligheten enbart, beskriver hylozoiken främst den överfysiska verkligheten. Det är nämligen i denna som orsakerna finns till skeendena i det fysiska. I framtiden blir en direkt anknytning mellan vetenskap och hylozoik möjlig.

Pytagoras var alltså tusentals år före sin tid. Detta förklaras med att han tillhörde ett brödraskap, vars medlemmar systematiskt utvecklat sin medvetenhet långt utöver den normala människans begränsning. "Kunskapsorgan", som ännu slumrar hos de flesta av oss, väckte de därmed till full aktivitet. Därmed kunde de skaffa sig en suverän kunskap om universum och människan, långt utöver den nuvarande vetenskapens möjligheter, som begränsas till vad som kan erhållas genom de fysiska sinnena och deras förlängningar med instrument. Denna kunskap kallas esoteriken. Brödraskapets medlemmar grundade kunskapsskolor i olika nationer, så snart dessa nått en viss grad av civilisation. I denna förutsättning ingick att åtminstone en avsevärd minoritet av folket skulle ha lyckats frigöra sitt tänkande från den traditionella religionen och börjat ställa förnuftiga frågor om livets mening och verklighetens natur.

Ordet "brödraskap" skall inte tas bokstavligt. Det gäller i alla händelser inte för pytagoreernas skola, som från första början tog emot kvinnor på jämställd fot med männen.

Pytagoras grundade 700 år före vår tidräkning en kunskapsskola på Sicilien, som då var en grekisk koloni. Esoteriska skolor hade funnits i tusentals år, när Pytagoras framträdde. Det nya med hans skola var det systematiska och överskådliga sättet att framställa den urgamla kunskap som alla äldre och yngre skolor hade gemensam. Han förstod grekernas sinne för konkret kunskap, vetenskaplig metod och exakthet.

Det är därför, som hylozoiken av alla esoteriska kunskapssystem bäst passar för västerlänningar med vetenskaplig och filosofisk orientering, deras kärlek till klara fakta och avoghet mot mångtydiga symboler.

Pytagoras' lärjunge Kleinias flyttade senare skolan till Athen, där den fick ett oerhört inflytande på grekiskt tänkande. Bland berömda invigda kan nämnas Platon och Aristoteles. I samband med Alexander den stores erövring av Mellanöstern och delar av Nordafrika och grekiskans utbredning till världsspråk fick skolan avläggare över ett betydligt större område. Både den hermetiska och den gnostiska skolan tog emot starka intryck av pytagoreerna.

Hylozoiken har funnits i nästan tre tusen år som en levande tradition, en väg till kunskap om världen och människan. Tusentals män och kvinnor har följt denna väg. Ända in i sen tid har kunskapen hållits hemlig för dem utanför skolan. Vi lever ju i en värld, där allt av verkligt värde är hotat, så ock kunskap. Först i vår tid har en elementär hylozoik fått lov att publiceras. Det skedde år 1950, när *De vises sten* av Henry T Laurency kom ut. Henry T Laurency (pseudonym) var en svensk, som själv var invigd pytagoré. Det förtjänar påpekas att det gäller för all esoterisk kunskap att endast de som själva är invigda i läran kan rätt framställa den. Det som oinvigda skrivit om Pytagoras och hylozoiken saknar betydelse. *De vises sten* följdes år 1961 av *Kunskapen om verkligheten* av Laurency, och år 1998 utgavs postumt Laurencys största arbete *Människans väg*. Dessa böcker är grundläggande för allt hylozoikstudium idag. Ännu är det mesta hylozoiska vetandet opublicerat och skall länge så förbli. Kunskapen om annars okända krafter i naturen och människan kommer också i fortsättningen att ges bara åt de få, åt dem som övervunnit alla frestelser att missbruka den makt som all verklig kunskap ger.

Hylozoikens mentalsystem

Hylozoiken utgör ett mentalsystem. Därmed menas ett system, som människan kan fatta och använda med sin mentala medvetenhet, sitt intellekt och sunda förnuft. I frågor, som hör till världsåskådningen, är känslan ingen upplysningskälla och ingen vägledare. Endast förnuftet kan i bästa fall avgöra om påstådda fakta är verkliga fakta, bedöma deras möjlighet, trovärdighet eller sannolikhet.

Men det räcker inte med fakta. Enstaka, inbördes osammanhängande fakta förvirrar mer än förklarar. Fakta måste sättas i samband med varandra och sambanden i ännu vidare sammanhang, i system. Varje tänkande människa gör sig system. Allt nytt hon får veta sätter hon i samband med sitt tidigare vetande, införlivar det nya med det system hon redan äger och bygger vidare på, medvetet eller omedvetet. Allt förnuftigt tänkande sker i system. Detta därför att förståelsen alltid går från det allmänna till det enskilda, från helheten till detaljerna.

Hylozoikens system gör det möjligt att förena den strävan efter kunskap, som hos oss i Västerlandet under hundratals år varit uppdelad i inbördes stridande riktningar: religion, filosofi och vetenskap. Sådan uppdelning och inbördes strid är alltid bevis på okunnighet. Verkligheten är en och en enda. Därför kan det finnas bara en enda riktig verklighetskunskap, en enda hållbar världsåskådning. Livsåskådningar däremot finns lika många som tänkande människor, eftersom var och en har sin individuella syn på vad han vill få ut av livet och vad han är beredd att själva ge tillbaka.

Ju mer mänskligheten utvecklas, desto större samsyn kommer vi att nå även i livsfrågorna. Detta därför att allt fler skall inse, att livsåskådningen bör byggas på världsåskådningens grund, dess fakta om verkligheten. För att veta hur det bör vara måste man först veta något om hur det faktiskt är. Livsåskådningen är viktigare än världsåskådningen, då det är den som vägleder oss i det praktiska livet, ger oss vår rättsuppfattning (uppfattning om rätt och orätt, det som vi brukar beteckna med det oklara ordet "moral"). Men det är just i egenskap av kunskapsgrund för livsåskådningen, som världsåskådningen har sin oanade betydelse. Och där skall Hylozoiken göra sin insats.

Hylozoikens världsåskådning beskriver tillvaron som en enhet med tre sidor eller aspekter: materia, medvetenhet och rörelse. Allting är materia, som har medvetenhet (alltid i någon grad) och befinner sig i rörelse. Materiens minsta, oförstörbara beståndsdelar är uratomerna. Livets mening är medvetenhetens utveckling i varje uratom.

I varje levande väsen finns en uratom, som är tillräckligt utvecklad för att vara den centrala individualmedvetenheten i detta väsen. Naturens olika riken – bland andra mineral, växter, djur, människor – är olika etapper i utvecklandet av den individuella medvetenheten.

Människoriket är inte slutpunkten för denna utveckling, endast för dess organisk-biologiska del i den synliga fysiska världen. Utöver fysiska världen finns ett stort antal allt högre världar. I dessa fortsätter individernas utveckling utöver det mänskliga. Det finns fler naturriken över människan än under henne.

Allt i tillvaron utgör en enhet. Det finns egentligen ingen avskildhet, i synnerhet inte för medvetenheten och energin (materien i rörelse). All högre utveckling förutsätter att individen (uratomen), med bevarad självidentitet, går upp i allt större grupper, där samarbete och tjänande av livet och allas utveckling är det väsentliga.

Allt detta styres av lagar. Vid sidan om naturlagarna, som gäller materiens liv, finns livslagar, som gäller för medvetenheten och dess utveckling. Det är människans plikt att lära känna livslagarna och efter måttet av förmåga tillämpa dem. De för människan viktigaste livslagarna, som hon själv kan tillämpa, är: frihetslagen, enhetslagen, självförverkligandets lag och aktiveringslagen.

Frihetslagen säger, att varje människa har rätt att göra vad hon vill inom gränserna för allas lika rätt till detsamma.

Enhetslagen säger, att allt liv är en enhet och att högre utveckling är möjlig endast genom att människan övervinner sin själviskhet och lär sig samarbete och tjänande. Självförverkligandets lag säger, att varje människa måste få utvecklas på sitt sätt efter sin egenarts förutsättningar.

Aktiveringslagen säger, att all utveckling är resultatet av eget arbete, all insikt resultatet av egen tankemöda.

Tre livslagar, som råder över människan antingen hon vill eller inte, är: utvecklingslagen, ödeslagen och lagen för sådd och skörd.

Som förnuftsväsen har vi att välja mellan två vägar, två slag av självförverkligande. Viljan till makt eller viljan till enhet. Viljan till makt leder till förvärrat lidande för alla, framför allt för dem som missbrukat makten. Viljan till enhet medför att ingen begär mer än sin del och att alla ser tjänandet av det gemensamma bästa som högsta livsuppgift. Den skall visa sig vara enda framkomliga vägen till lycka och glädje för alla, allas välgång och ingens ofärd.

I det följande framläggs grunderna i hylozoikens världsåskådning. Där det varit möjligt, har dessa grundtankar belysts med hjälp av vissa nyare vetenskapliga rön och ideer, allt för att göra det lättare för läsaren att uppfatta. Hylozoiken är här för att göra en mental revolution. Må läsaren inte bli överväldigad utan snart finna sig tillrätta i de nya (och ändå så märkligt bekanta) ideerna!

Tillvarons tre aspekter

Namnet hylozoik kommer av de båda grekiska orden för materia (hyle) och liv (zoe). "Läran om att all materia är levande" skulle det kunna översättas. En annan översättning är "andlig materialism". Det betyder, att det finns en andlig verklighet och en materiell verklighet. Ingen världsbild, som vill utesluta någondera, är hållbar i längden. Vi är vana vid läror, som ser tillvaron som helt andlig, helt materiell eller drar en skarp gräns mellan en andlig eller högre värld och en materiell eller lägre värld. Hylozoiken har emellertid ett annat synsätt än vanlig filosofi eller teologi.

Pytagoras upphävde den tänkta motsättningen mellan ande och materia; förklarade, att den berodde på okunnighet om båda. Han lärde, att allt är materia och att all materia har "ande" eller medvetenhet. Materia och medvetenhet är två sidor eller aspekter av en och samma verklighet.

En tredje aspekt av verkligheten är rörelsen. Allt är i rörelse och allt som rör sig är materia.

Hela kosmos och allt i kosmos har dessa tre aspekter. Det finns ingen materia utan medvetenhet (om så ännu bara potentiell). Ingen medvetenhet kan existera utan materiellt underlag. Och rörelsen yttrar sig i materien som energi och i medvetenheten som vilja.

De tre livsaspekterna är likvärdiga. Ingen av dem kan identifieras med eller förklaras ur någon av de två andra. Ingen kan heller förklaras ur något annat. Man kan inte definiera dem, endast konstatera att de är självklara. De kallas därför absoluta, utgör tillsammans de yttersta förklaringarna till allt.

Materialismen i filosofi och vetenskap har beaktat endast den yttre, den objektiva materieaspekten. Men den inre, den subjektiva medvetenheten, såsom känslor, tankar och ideer, är lika absolut och något eget, som inte kan sättas lika med objektiva fenomen som kemiska och elektriska processer i nervcellerna. Materialismen är i sin ensidighet ohållbar.

Den så kallade idealismen inom filosofin har däremot bortsett från materieaspekten och hävdar, att den objektiva verkligheten skulle vara enbart subjektiv upplevelse. Slutsatsen av detta synsätt blir helt absurd: att allt materiellt enbart är illusion.

Inom fysiken hävdar man numera, att "allt är energi". Enligt hylozoiken är energi detsamma som materia i rörelse. Det återstår för vetenskapen att upptäcka medvetenheten i denna dynamiska materia, upptäcka medvetenhetens universella existens.

Av dessa tre exempel på ensidiga synsätt torde det framgå, att alla tre aspekterna måste tas med för att världsbilden skall bli fullständig och inte missvisande.

Allt är levande

När hylozoiken säger, att all materia har medvetenhet, så innebär detta givetvis inte, att medvetenheten yttrar sig på samma sätt i allt slags materia. Liksom det finns olika slags materiella livsformer, så finns det olika slags medvetenhet i dem. En människa kan tänka, fantisera och planera, vilket djuren inte kan. Hennes medvetenhet är mycket bredare och intensivare än de högre djurens, för att inte tala om lägre stående livsformers.

Även om djuren inte kan tänka som vi, så visar de prov på intelligent beteende. De handlar ändamålsenligt, flexibelt, visar en egen vilja, de minns och de lär sig. Den ensidiga materialism, som i hjärna eller i varje fall nervsystem ser en nödvändig förutsättning för medvetenhet, måste ge vika för nyare rön.

Colibakterien, primitivast av alla organismer, består av en enda cell. Den har varken huvud, hjärna eller hjärta; har en enda DNA-molekyl som kromosom och en livslängd på högst tjugo minuter. Ändå kan den lära sig känna igen olika kemiska ämnen, minnas dem, visa ett målmedvetet beteende genom att simma mot "behagliga" ämnen och bort från "obehagliga". Enligt biokemisten Koshland, som gjort dessa iakttagelser, visar bakterierna individuella beteenden trots identiska gener och identisk omgivning, De utvecklar en personlighet, som består livet ut.

Bakterier är dock organismer. Det visar sig likväl, att gränsen mellan organisk och oorganisk materia inte utgör någon gräns för livet. Också minerala livsformer ger prov på intelligent

anpassning till omgivningen. Därför måste de förnimma den på något sätt. Det är till exempel välkänt, att många nyframställda ämnen måste lära sig att kristallisera. Har de väl gjort erfarenheten en gång, så går det lättare sedan. Icke två kristaller med samma kemiska sammansättning är varandra helt lika utan har sina egenskaper och reaktionsmönster – vanor. Sådana måste bero på unika erfarenheter och minnen. Naturvetenskapen har börjat upptäcka den hittills så försummade medvetenhetsaspekten av tillvaron. Tompkins och Bird har i boken *Växternas hemliga liv*, givit mängder av exempel på “grön intelligens”. Dr Rupert Sheldrake har i sin bok *Mot en ny livsvetenskap* gått ännu längre. Där framkastar han att alla naturens former, organiska och oorganiska (så kallade livlösa), föregås och byggs upp av osynliga formbildningsfält, som verkar på ett intelligent och helhetsinriktat sätt. Denna tanke stämmer överens med hylozoiken.

Det finns något slags medvetenhet i allt. I själva verket är alla naturens former livsformer, eftersom det inte finns något livlöst. Men vad beror skillnaderna i medvetenhetens bredd och intensitet på? Enligt hylozoiken beror de på att medvetenheten är olika långt utvecklad i de olika livsformerna. Jämsides med den kemiska och biologiska evolutionen, som rör materiens former, får vi en psykologisk evolution, som rör medvetenheten i formerna.

Medvetenhetens evolution

Vad menas egentligen med utveckling av medvetenheten? Förvärv av nya och gynnsammare inre egenskaper, bortfall av äldre och mindre gynnsamma; erövring av nya förmågor, som ökar individens möjlighet att välja och så ger honom större frihet.

För människan gäller utvecklingen att sämre egenskaper byts mot bättre i riktning mot det ideala. Detta bör innebära djupare medkänsla, starkare inlevelse, bättre förståelse, skarpere intellekt och fastare vilja. Det bör också leda till större förmåga på fler områden. Utvecklingen innebär också att personlighetens olika stridande element balanseras till större harmoni, att “sämre jaget” ställs under “bättre jagets” kontroll.

Vi som nu är människor har våra egenskaper och förmågor tack vare att vi utvecklats till detta stadium från total medvetlöshet och oförmåga. Från fosterstadiet till mogen människa, tänker vi då kanske. Men enligt hylozoiken är just denna utveckling endast en repetition. Så fort går det inte att tillägna sig helt nya egenskaper och förmågor. Vi är människor och kan mogna som människor, därför att vi varit människor många gånger förut. Reinkarnation är en genomgående princip för allt liv.

När vi föds till ett nytt liv, har vi det mänskliga latent från tusentals föregående liv. Ju snabbare och djupare vi mognar som människor, desto fler liv och desto innehållsrikare liv har vi levat förut. Minnen ur dessa föregående liv har vi inte direkt tillgängliga i det dagsmedvetna (men hur mycket minns vi från de tidigaste åren av det liv vi lever nu?). De generella erfarenheter vi gjort i tidigare liv kan emellertid snabbt väckas ur latensens slummer, när vi ställs inför liknande situationer på nya. Så förklaras inte bara olikartad och olika djup livsförståelse människor

emellan utan också medfödda anlag, talang, geni. "All kunskap är återerining" sade Platon, som hade gått i Pytagoras' skola.

Skillnader i graden av medvetenhet människor emellan beror alltså på att somliga är äldre och andra är yngre "själar". Och om människor, djur, växter och oorganisk materia alla ingår i ett enda stort livssammanhang – evolutionen – så kan man förklara naturens olika riken som de huvudsakliga, successiva stadierna i denna evolution.

Det är just vad hylozoiken gör. Vi som nu är människor har kunnat bli det en första gång – för tusentals inkarnationer sedan därför att vi då hade nått så långt som var möjligt i närmast föregående naturrike. Djurriket hade inte mer att lära oss. På motsvarande sätt har vi levat som växter i ännu tidigare epoker och innan dess som mineral.

Den biologiska evolutionen av livsformerna handlar om en förfining av de materiella höljen till gagn för det inneboende livet. Denna evolution har tillhandahållit de instrument som varit nödvändiga för evolutionen av medvetenheten. Genom hela djurriket fram till människan kan vi följa nervsystemets och hjärnans alltmer förfinade organisation som det väsentliga i den organiska materietutvecklingen. Och ändå är hjärnan endast ett redskap för medvetenheten.

Monaderna

En livsform slits ut, dör och upplöses, men den medvetenhet som fanns i formen fortsätter i en ny. Hur är detta möjligt? Ty om medvetenheten alltid har ett materiellt underlag, så måste detta vara något annat och beständigare än hjärna och nervsystem.

Hylozoiken förklarar det så, att den individuella medvetenheten i varje livsform är knuten till en oförstörbar materiell kärna, som består också sedan formen upplösts. Pytagoras kallade denna kärna för monaden. Han hävdade, att monaden är gudomlig till sitt väsen. Därmed menade han, att monaden har möjlighet att vidga sin medvetenhet och sin vilja allt mer för att till sist omsluta hela kosmos.

Den hylozoiska termen monad kan översättas med "jagatom". Monaderna består av materia såsom allt annat i universum. Men till skillnad från all annan materia består de inte av atomer. De är odelbara uratomer, själva byggstenarna till allt annat i kosmos.

Vi har vant oss vid att betrakta människan såsom en kropp som (möjligen) har en själ. Kanske förstår vi, att det är tvärtom: människan är en själ som har en kropp; exaktare uttryckt: en monad som är iklädd en fysisk livsform.

Om man med "död" menar livets definitiva slut, så finns det ingen död i hela kosmos, Det finns endast upplösning av monadernas tillfälliga höljen, deras livsformer. Då livsformer är sammansatta av celler, molekyler, atomer, så måste formerna förr eller senare upplösas i dessa beståndsdelar. Men eftersom monaden är osammansatt, en enda uratom, så kan den inte upplösas. Den är odödlig.

Liksom all materia har också monaderna medvetenhet. Till en början, innan monaderna ingått i livsformer, är denna medvetenhet endast potentiell – icke väckt. Livsformerna är de nödvändiga instrument som monaderna behöver för att vakna till medvetenhet och därefter utveckla den alltmer. När medvetenheten vaknar till aktivitet, blir monaden ett jag i sin livsform.

Monadens medvetenhet utvecklas efter vartannat i mineral-, växt-, djur- och människorikena. Monaderna är i varje rike ett enhetligt, oförstörbart jag. Medveten om sig själv som ett jag blir den dock först i människoriket.

Monaderna är byggstenarna till allt, är de uratomer som våra fysiska celler, molekyler, atomer ytterst består av. Varför säger man då, att en monad är den innersta kärnan i varje livsform? Livsformerna består ju av idel monader.

Förklaringen ligger i monadernas olika grad av utvecklad medvetenhet. De monader, som kollektivt bygger upp de fysiska atomerna och därmed indirekt fysiska materiens former; är relativt sett outvecklade. De tjänstgör som materiella uratomer enbart. Den ringa medvetenhet de har räcker endast till att fullgöra funktioner i atomernas och cellernas liv. Ett förhållandevis litet antal av den oerhörda mängden monader har nått en så hög grad av utvecklad medvetenhet, att de var och en kan ta en livsform i besittning som sin egen och bli dess allt dominerande medvetenhet, dess jag. Men alla monader når också detta stadium till slut och blir jag i mineral, växter, djur och människor.

Alltings enhet

Ingenting finns i isolering, utan allt påverkar allt annat. Inte nog därmed: allt speglar dessutom allt annat, förnimmar allt annat. Med vilken grad av klarhet detta sker, är en annan sak och visar graden av utvecklad medvetenhet. Och "allt" är väsen på olika utvecklingsstadier.

Vi är alla på något sätt varandra. Vi deltar alla i en enda gemensam medvetenhet. Liksom alla vattendroppar förenas i oceanen, så förenas alla monaders individuella medvetenhet i en gemensam. Detta är den kosmiska totalmedvetenheten, och i den har alla monader en oförlörlig del.

Viktigast att förstå om medvetenhetens natur är dess enhet. Medvetenheten är en enda i hela kosmos. Men vi är ännu för primitiva för att uppfatta enheten. Det är först när insikten om ansvar – inte bara för oss själva och våra närmaste eller ens vår nation utan för allt liv – vaknar i oss, som vi börjar känna enhetsmedvetandet. I själva verket ingår vi alla – mineraler, växter, djur och människor – i allt större hierarkier av liv.

Om medvetenheten genomgår en evolution, om monaderna bildar livshierarkier från mineral till människor, så varför skulle allt detta sluta med människan? Om jaget är odödligt och utvecklas i ständigt nya former, så måste denna evolution till sist föra jaget till ett övermänniskligt stadium. För oss alla, som nu är människor, ligger detta i framtiden. Men det måste, logiskt sett,

redan nu finnas de, som uppnått övermänniskliga nivåer av insikt och förmåga. De utgör livshierarkiernas fortsättning bortom människan.

Dessa hierarkier av övermänniskliga väsen är enligt hylozoiken de intelligenta krafter, som dirigerar hela evolutionsförloppet, ger det dess riktning och mål. Denna tanke är inte mer fantastisk än att en nutida forskare, biologen Rupert Sheldrake, anser den vara en möjlig hypotes. Följande tankar, hämtade ur hans bok *Mot en ny livsvetenskap*, överensstämmer med hylozoiken.

“Om det finns en sådan hierarki av medvetna jag, så kan de på högre nivåer mycket väl uttrycka sin skaparförmåga genom andra, som hör till lägre nivåer.

“Och om en sådan skapande faktor på högre nivå verkade genom människans medvetande, skulle de tankar och känslor, som den gav upphov till, faktiskt kunna uppfattas som om de kom utifrån. Denna upplevelse av inspiration är ju välbekant.

“Om sådana ‘högre jag’ innebor i naturen, så är det dessutom möjligt att människor under vissa betingelser direkt kunde erfara att de vore inneslutna eller innefattade i dem. Och faktum är att upplevelsen av en inre enhet med allt liv, med jorden eller universum ofta skildrats, i den mån den alls går att uttrycka.”

Copyright © 1999 by Lars Adelskog. Utlagd på internet den 14 februari 2007, www.veidos.se